

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, Mgr. Jana Passera, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatele: **Vláda České republiky**, se sídlem nábrž. E. Beneše 4, Praha 1, zastoupeného JUDr. Václavem Henychem, vrchním ředitelem Sekce legislativy a všeobecné správy Ministerstva vnitra, proti odpůrci: **Evropská strana důstojného stáří**, se sídlem Lipová 11/23, Ústí nad Labem

t a k t o :

- I. Návrh na pozastavení činnosti politické strany Evropská strana důstojného stáří **se zamítá.**
- II. Odpůrci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyššímu správnímu soudu byl dne 5. 10. 2007 doručen návrh vlády České republiky na pozastavení činnosti politické strany Evropská strana důstojného stáří. Tento návrh, podaný v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále též „zákon o politických stranách“), navrhovatel odůvodnil zejména tím, že odpůrce opakovaně (za roky 2005 a 2006) nesplnil svoji zákonnou povinnost předložit v úplnosti každoročně Poslanecké sněmovně vždy do 1. dubna výroční finanční zprávu (§ 18 odst. 1 zákona o politických stranách). Výroční finanční zpráva odpůrce za rok 2005 neobsahovala zejména přehled o dárcích a darech a výroční finanční zpráva za rok 2006 zprávu auditora o ověření roční účetní uzávěrky. V této souvislosti přitom navrhovatel odkázal zejména na usnesení Poslanecké sněmovny č. 2447 z 55. schůze (26. 4. 2006) ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2005 a usnesení Poslanecké sněmovny č. 295 ze 14. schůze (27. 4. 2007) ke Zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2006. Podle navrhovatele

se v případě odpůrce jedná o opakované porušování zákonů (perpetuální chování ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94), a proto navrhuje pozastavit jeho činnost. Vyjma výše uvedených usnesení Poslanecké sněmovny přiložil navrhovatel k návrhu též kopie výročních finančních zpráv odpůrce za roky 2005 a 2006.

Odpůrce ve svém vyjádření k předmětnému návrhu, označeném jako „odpor“, dne 5. 1. 2008 především konstatoval, že s návrhem nesouhlasí, neboť se domnívá, že splnil všechny zákonné náležitosti výroční finanční zprávy. Jak odpůrce dodal, pokud nedopatřením došlo k opomenutí přiložení auditorské zprávy za rok 2006, měla by tato situace být napravena tím, že originál této auditorské zprávy odpůrce předložil Poslanecké sněmovně dne 5. 12. 2007. K rozepsání darů za rok 2005 pak odpůrce uvádí, že nepředpokládal, že musí rozepisovat i tak nízké částky. Nicméně i tento nedostatek výroční finanční zprávy již odpůrce napravil a jmenný seznam všech dárců včetně částek již taktéž 5. 12. 2007 zaslal do Poslanecké sněmovny. K tomuto vyjádření k návrhu odpůrce současně přiložil též kopii dopisu včetně příloh, kterým Poslanecké sněmovně zaslal doplnění výroční finanční zprávy za rok 2005 a auditorskou zprávu za rok 2006.

V replice ze dne 8. 2. 2008 k vyjádření odpůrce navrhovatel toliko konstatoval, že dle zjištění Ministerstva vnitra předložil odpůrce Kontrolnímu výboru Poslanecké sněmovny chybějící údaje týkající se výročních finančních zpráv za roky 2005 a 2006 naposledy dne 5. 2. 2008. Nepředstavují-li tedy podklady předložené odpůrcem dne 5. 12. 2007 poslední znění doplnění výročních finančních zpráv za roky 2005 a 2006, měl by podle navrhovatele odpůrce své tvrzení o nápravě nedostatků příslušných výročních finančních zpráv v průběhu řízení prokázat.

Při ústním jednání konaném dne 20. 2. 2008 setrval navrhovatel na svém písemném podání. Nad rámec tohoto podání pouze konstatoval, že pokud by ze sdělení tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny jednoznačně plynulo, že nedostatky byly odstraněny, vzal by návrh zpět; jestliže tomu tak ovšem není, ponechává rozhodnutí na úvaze soudu. Odpůrce se z jednání soudu omluvil s tím, že souhlasí s jednáním bez své přítomnosti.

Z obsahu spisu soud zejména zjistil, že z usnesení Poslanecké sněmovny č. 2447 z 55. schůze (26. 4. 2006) a č. 295 ze 14. schůze (27. 4. 2007), které navrhovatel k návrhu přiložil, vyplývá, že odpůrce nesplnil svoji zákonnou povinnost Poslanecké sněmovně své úplné výroční finanční zprávy za roky 2005 a 2006.

Ve sdělení, které Nejvyššímu správnímu soudu k jeho žádosti doručil Kontrolní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 4. 2. 2007 (č. j. KV/11.1.08/00182/00015/031H), se konstatuje, že odpůrce nepředložil ke dni 31. 1. 2008 svoji výroční finanční zprávu za rok 2005 v podobě vyžadované zákonem o politických stranách. Odpůrce předložil Poslanecké sněmovně doplnění výroční finanční zprávy za rok 2006 dne 7. 12. 2007. Poslanecká sněmovna se přitom bude výročními finančními zprávami politických stran a jejich doplněními předloženými po zákonném termínu (tedy i doplněním výroční finanční zprávy odpůrce za rok 2006), zabývat v měsíci dubnu roku 2008.

Odpůrce ve svém vyjádření ze dne 14. 2. 2008 ke shora uvedenému sdělení Poslanecké sněmovny, jež Nejvyšší správní soud zaslal oběma účastníkům řízení, především konstatoval, že v doplnění svých výročních finančních zpráv ze dne 5. 12. 2007 zapomněl dopsat nepeněžitě dary od fyzických osob. Toto pochybení podle svého vyjádření napravil dne 4. 2. 2008, kdy Poslanecké sněmovně předložil předmětné výroční finanční zprávy na vzorových formulářích. K tomuto svému vyjádření odpůrce přiložil kopii dopisu, který v této souvislosti

zaslal Poslanecké sněmovně, a kopie výročních finančních zpráv za roky 2005 a 2006, které uvedeného dne Poslanecké sněmovně taktéž doručil.

Shora uvedenou skutečnost, tedy že odpůrce dne 5. 2. 2008 doručil Kontrolnímu výboru Poslanecké sněmovny dodatečně výroční finanční zprávy za roky 2005 a 2006, potvrdila k dotazu Nejvyššího správního soudu Poslanecká sněmovna svým faxovým podáním ze dne 19. 2. 2008.

Nejvyšší správní soud na základě takto provedených skutkových zjištění dospěl k závěru, že návrh na pozastavení činnosti odpůrce není v projednávaném případě důvodný.

Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podává vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního. Podle ustanovení § 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

Podle ustanovení § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z ustanovení § 18 odst. 1 stejného zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až f) tohoto ustanovení. Podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

Z údajů obsažených ve spise (konkrétně z citovaných usnesení Poslanecké sněmovny) je zřejmé, že odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti, když opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, úplné výroční finanční zprávy za roky 2005 a 2006, a nesplnil tak zákonnou povinnost stanovenou v ustanovení § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany. Nejvyšší správní soud nicméně musel při projednávání dané věci vzít v potaz zejména znění shora citovaného ustanovení § 96 s. ř. s., podle něhož o návrhu na pozastavení činnosti politické strany rozhoduje soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Primárním smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je totiž vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Za situace, kdy politická strana po podání návrhu na pozastavení činnosti svým aktivním jednáním vadný stav sama napraví, je však zjevně protismyslné její činnost pozastavovat, neboť v opačném případě by nebyl respektován účel uvedeného právního institutu.

Shora nastíněný právní názor přitom Nejvyšší správní soud již vyslovil ve svém rozhodnutí ze dne 22. 7. 2004, č. j. Pst 12/2003 - 48 (č. 348/2004 Sb. NSS). Zdejší soud v této souvislosti neshledal v projednávané věci důvod se od právního názoru vysloveného v tomto rozhodnutí odchýlit. Pro danou věc dále není podstatné, že zatím nebylo přijato příslušné usnesení Poslanecké sněmovny, které by konstatovalo úplnost předmětných výročních finančních zpráv odpůrce (podle sdělení Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny bude výroční finanční zprávy Poslanecká sněmovna schvalovat v měsíci dubnu roku 2008). Z textu daného zákona lze dovodit, že výroční finanční zprávy jsou Poslanecké sněmovně předkládány

„k informací“ a slouží zejména k naplnění principu transparentnosti financování politických stran jakožto základních prvků, na kterých je založen celý politický systém. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval ve shora citovaném rozhodnutí ze dne 22. 7. 2004, č. j. Pst 12/2003 - 48 (č. 348/2004 Sb. NSS), „Význam usnesení Poslanecké sněmovny o tom, že strana odstranila protizákonný stav, je dán v případě, kdy již došlo k pravomocnému pozastavení činnosti této strany a kdy tímto usnesením byla stanovená povinnost Poslaneckou sněmovnou uznána za splněnou. Tímto rozhodnutím se činnost strany považuje za řádně obnovenou (§ 14 odst. 3 zákona o politických stranách). V případě, kdy k pozastavení činnosti nedošlo a byl v tomto směru toliko podán příslušný návrh, takovýto význam usnesení Poslanecké sněmovny nemá a není důvodné, aby soud vyčkával schválení tohoto usnesení, tzn. aby fakticky podmiňoval rozhodnutí ve věci předmětným rozhodnutím Poslanecké sněmovny. Pro takový postup není dána zákonná opora a nebyl by ani v souladu s účelem zákona. O tom svědčí kupř. ustanovení § 20a odst. 2 písm. c) zákona o politických stranách, podle něhož výplatu příspěvku na činnost Ministerstvo financí pozastaví, jestliže „byla podána žaloba podle § 15.“ Je tedy zřejmé, že již samotné podání návrhu na pozastavení činnosti politické strany může v konkrétním případě pro dotčenou stranu představovat významný zásah do její činnosti a je proto nanejvýš důležité o těchto návrzích rozhodovat bez zbytečného odkladu. Vyčkávání na příslušné rozhodnutí Poslanecké sněmovny by takovýto zbytečný odklad mohlo představovat, přičemž tuto otázku je navíc nutno vidět i v ústavním kontextu dělby státní moci, kdy je zásadně nevhodné, aby nezávislý soudní orgán de facto podmiňoval svoje rozhodnutí předchozím vydáním rozhodnutí orgánu moci zákonodárné.“

Lze tedy uzavřít, že odpůrce dodatečně doplnil své výroční finanční zprávy za roky 2005 i 2006, jejichž úplnost z hlediska zákona o politických stranách bude Poslanecká sněmovna hodnotit až v měsíci dubnu roku 2008. V souladu se shora uvedeným právním názorem proto v projednávané věci Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Výrok o nákladech řízení se opírá zejména o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšný navrhovatel právo na náhradu nákladů řízení nemá a úspěšný odpůrce náhradu nákladů výslovně nepožadoval a zjevně mu v této souvislosti žádné náklady řízení ani nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** řádné opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu